

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 glđ., za pol leta 1 glđ. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 6 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Našim bralcem!

V pozni noči so nam včeraj zaplenili naš list in sicer za voljo vvodnega članka: „Nekaj o slov. uradovanji“. Zoper to zaplembo vložimo sicer pritožbo, vendar pa priredimo listu s tem drugo izdajo, da ne bodo naši bralci na škodi.

Uredništvo.

Nedelja in delo.

Besede, ki stojé tem vrstam na čelu, so jasne in vsakdo lahko posname iz njih, kaj da čemo v njih.

Ako je nedelja še nedelja, tedaj se v tak dan ne dela, ne opravlja nobeno delo, ki je sploh za to, da se lahko odloži na drugi den. Ali pa je pri nas tako? Po božji in državni postavi pač je, a v vsakdenjem življenji po gostem, posebno po mestih, v tovarnah itd. je vse drugače. O tem piše se v „Slovenci“ blizo tako-le: Judje praznujejo svoje praznike; na leto jih imajo blizo 53 — in teh se držé pošteno. V teh dneh ne bodeš videl juda trgovati, še na ulico se ti ne prikaže in je raje doma. V teh praznikih ne gre niti deca v šolo, oprošča jo zakon; a tudi jud ne gre v somenj ali na trg tak dan, ko bi tudi že naprej čutil dobiček, in celó po železnici se nerad vozi v ta dan, v obče v tacih dnevih ni po njih niti duha niti sluha ter prepusté tudi vsako delo — kristijanom!

Kako je pa to pri nas? Bodi-si praznik ali ne, vzlic temu se dela, vozi na izlete po leti, prodajalnice so otvorene, po delavnicah delajo, da se vse kadi tudi v največjih praznikih, iz tovarniških dimnikov se vali dim proti nebu celó o praznikih, kakor je to na pr. v veliki vevški papirnici pod Ljubljano, kjer vodstvo ne pozna zakona o posvečevanju nedelj in praznikov. In tako tudi drugod po tovarnah.

Minolo leto je predlagal na Francoskem trgovinski minister, naj se ob nedeljah ustavi

ves dovoz tovrnega blaga in omeji število osebnih vlakov, da bi se mogli oddahniti železniški služniki. Na Angleškem strogo posvečujejo nedeljo in nedeljski pokoj. V nedeljo vsak ostane v svoji rodbini, prodajalnice in gostilnice zapró, ker ni kupcev in gostov.

Pri nas je pa to baš obratno. Ob nedeljah in praznikih drdrajó največji izletni vlaki po tiru in vse vré na kmete. Krčme, gostilnice, beznice so natlačene, povsodi je hrup, vrišč in polno zabav. Angličan je ponosen, da more počivati v nedeljo in se more radovati v krogu svoje rodbine vsaj na Gospodov dan.

Minolo leto so ustanovili v Parizu veliko društvo v svrhu posvečevanja nedelje in nedeljskega mirú. Na čelu tega društva je Leon Say; društveni člani so zastopani iz vseh vrst stanovništva in najvišjih krogov. Obrnil se je pismeno do slovečih mož, kako oni mislijo in sodijo o nedeljskem počitku. Najzanimljivejša izmed teh sta dopisa predsednika severo-ameriških Zjedinjenih držav, Harrisona, in velicega angleškega državnika, Gladstone-a. Oba sta za nedeljo. To pa tudi ne more nihče drugače, ako ima še kaj srca ne samo za delalno ljudstvo, ampak tudi za-se, za občno blagostanje.

Počitka treba vsakemu, bodi-si uradniku, učenjaku ali duševnemu delavcu, bodi-si gmotno delujočemu človeku, delavcu, kmetovalcu ali rokodelcu. Duh potrebuje počitka, da se izbistri, osveži, telo, da izcerpane sile zopet nadomesti z odmorom. Toda pri nas se na to gleda kaj malo. Uradnik sedi v davkariji in sodniji in po družih pisarnah tudi ob nedeljah in praznikih. In baš ob takih dnevih se še največ uraduje.

Judom na ljubo zaprta je na Dunaji borza v njih praznik, a tudi v urad ne sme biti pozvan jud na njegov praznik. Država naša je skoro povsem katoliška. In kako se obnaša zakon do teh katoličanov gledé nedeljskega počitka? Vedno se govori, piše in poudarja, naj popolnem uvede nedeljski počitek, posvečevanje

nedelj in praznikov, toda vse to ostane le na papirji.

Ako pa hočemo biti pravični proti svojemu zdravju, svoji duši, pogajajmo se torej za nedeljski počitek, kajti delo ob nedeljah ne prinaša dobička, temveč prokletstvo. Bodimo kristijani, pa tudi skrbni ljudje za svoje zdravje, svoje obitelji. Ne spolnujoo strogo verskega reda v vsem svojem življenji, tudi se nadejati ne smemo, da nastane v družbinskem in narodnem oziru napredek k boljšemu!

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

Po prebranem potrdilu pride na vrsto izpraševanje. Posvečevalec da posvečencu zaporedoma osem vprašanj, ki se ozirajo na oskbovanje njegove službe. Po vsakem vprašanju se posvečenec vzdigne in na vsa vprašanja odgovarja: „Hočem“. Potem pa posvečevalec skonča osmero vprašanj s temi besedami: „Vse to in še tudi druge darove naj ti podeli Gospod; naj te ohrani in naj te potrjuje v vsem dobrem“.

Zdaj še sledi devetero vprašanj gledé vere, na katera vprašanja posvečenec odgovarja: „Pritrdim, in prav tako tudi jaz verujem“. Na to posvečevalec moli: „Naj blagovoli Gospod to vero v tebi, preljubi brat v Kristusu, pomnožiti v pravo in večno izveličanje“.

Potem se prične daritev sv. meše. Posvečenec stoji in moli na levi strani posvečevalca vstopno molitev sv. meše. Med tem pa, ko posvečevalec gre po stopnjicah k altarju, vodita škofa, ki sta na pomoč, posvečenca pred njegov lastni altar. Ondi se mu obuajo škofovski čevlji v spomin, da se naj njegovo srce odpove posvetnim stvarim in se naj povzdigne do nebeških reči, ravno tako, kakor čevlji od zemlje odločijo in vzdignejo noge novega škofa. Za naprej naj njegove noge opravljajo prijetno opravilo ter donašajo ljudstvu veseli glas in mir. Prerok Izaija namreč govori: „Kako lepe so noge tistega, ki pridiguje mir, ki oznanjuje dobro“.

Zdaj mu obesijo okoli vrata na zlati verižici naprsni križ v znamenje, da se odslej po besedah svetnega apostola nobene druge reči ne bo bolj hvalil, razven križa našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zraven tega ga oblečejo tudi v notranja bela, platnena oblačila in v svilnato dalmatiko (obleko dijakona), v znamenje, da so v škofovski časti vsi drugi posamezni redovi in blagoslovi zedinjeni. Na dalje se mu obleče štola in mešni plašč. Štole pa mu ne deajo na prsni križema, kakor si jo dene navadni duhovnik, ampak oba konca štole mu naravnost doli visita, kar lepo pomenja, da njegova duhovna oblast v ničemer in nikjer ni preprečena in prekrižana, ampak da je neomejena in polna.

Pred sv. evangeliem vodita škofa poma-

gača posvečenca pred posvečevalca, ki sedi pred altarjem na stolu, in posvečencu našteje dolžnosti njegovega novega stanú: „Škof mora soditi, pridigovati, blagoslovljati posvečevati mešnike, darovati, kršćevati in birmovati“.

Potem se vzdignejo vsi trije škofi s svojih sedežev in pokleknejo pred altarjem. Posvečenec pa se za njimi zgrudi po dolgem na zemljo, in se z licem skloni do tal, posvečevalec pa navzdigne litanije vseh svetnikov. Tukaj tedaj škofje, duhovstvo in prisotno ljudstvo, in tako rekoč tudi vsi svetniki stopijo pred tron božji, naj izvoljenca blagovoli blagosloviti in posvetiti.

Na to se vzdigne škof posvečevalec z mitro na glavi, v levici držeč pastirsko palico in nad posvečevalcem z desnico trikrat napravi sv. križ in med tem moli: Blagovoli tega prisotnega izvoljenca blagosloviti; — blagovoli tega prisotnega izvoljenca blagosloviti in posvetiti; — blagovoli tega prisotnega izvoljenca blagosloviti, posvetiti in posvečiti. Duhovstvo pa odgovarja: prosimo te usliši nas!

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Nekaj o odstavljeni teleta.

(Konec.)

Teleta, katera smo namenili za reajo, odstavimo popolnoma še le z 8 ali 9 tednom. Prvih 6 tednov pa se naj nasesava tele do sitega pod kravo. Po četrtem tednu pa se mu polaga vsejedno še mehke otave ali sena v jasi. V tem času dajaj teletom tudi vsak dan nekaj ovsa, in tega v ta namen sproti skuhamo. Na ta način privajamo teleta polagoma navadni krmi in teleta prično žreti, skorej nevedoma.

Čez 6 tednov pričeti je potem prav za prav še le z odstavljanjem. Odstavljati je polagoma s tem, da kravo pred sesanjem nekoliko pomolzemo ter puščamo v vimenu čem dalje manj mleka.

Najbolje storimo, če izmolzemo v 7. tednu vsaki pot en sasec, predno pripustimo tele, tako sesa tele le iz treh sescev. Ker se torej tele ne nasesa do sitega, zato mu dajmo več druge krme. V 8. tednu odvzamemo mleko iz dveh sescev in v 9. tednu iz treh sescev. Med tem časom, ko se tele čem dalje, manj nasesa, pokladajmo mu od tedna do tedna čem dalje več kuhanega ovsa ter ga navajamo na to, da uživa najfinejšo otavo ali najboljše in mehko seno. Med takim odstavljanjem navaja naj se tele, kakor hitro je pričelo uživati otavo in oves, tudi pijači, in sicer na ta način, da mu ponudimo vselej pred sesanjem malo mlačne vode, in tej lahko primešamo še iz kraja posnetega mleka. Po odstavljeni privadi se namreč tele najteže na pijačo. Med odstavljanjem daja pa